

INSTITUT INFORMACIJSKIH ZNANOSTI

Ema Dornik

**ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI BIBLIOGRAFSKIH PODATKOV V SISTEMIH
VZAJEMNE KATALOGIZACIJE: PRIMER VZAJEMNE
BIBLIOGRAFSKO-KATALOŽNE BAZE PODATKOV COBIB.SI**

Pisna naloga za bibliotekarski izpit

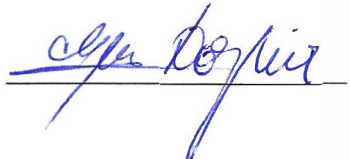
Maribor, 2018

IZJAVA O AVTORSTVU IN O JAVNI OBJAVI PISNE NALOGE

Spodaj podpisana, dr. Ema Dornik, izjavljam, da sem avtorica pisne naloge za bibliotekarski izpit za bibliotekarja z naslovom: Zagotavljanje kakovosti bibliografskih podatkov v sistemih vzajemne katalogizacije: primer vzajemne bibliografsko-kataložne baze podatkov COBIB.SI.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- sem pisno nalogo izdelala samostojno in je moje avtorsko delo,
- so dela drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih navajam neposredno ali povzemam, navedena oziroma citirana v skladu s standardom APA,
- sem besedila ali podatke, ki so avtorsko zaščiteni, uporabila v skladu z določbami zakona, ki določa avtorske pravice,
- je elektronska oblika pisne naloge istovetna s tiskano obliko naloge,
- na podlagi 23. člena Pravilnika o bibliotekarskem izpitu ter v skladu s prvim odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem javno objavo elektronske oblike pisne naloge na portalu Digitalne knjižnice Slovenije.

Podpis avtorice:

V Mariboru, dne 5. 10. 2018

Ključna dokumentacijska informacija

Ime in PRIIMEK: Ema DORNIK

Naslov pisne naloge: Zagotavljanje kakovosti bibliografskih podatkov v sistemih vzajemne katalogizacije: primer vzajemne bibliografsko-kataložne baze podatkov COBIB.SI

Kraj: Maribor

Leto: 2018

Št. strani: 36 Št. slik: 4 Št. preglednic: 4

Št. prilog: 0 Št. strani prilog: 0 Št. referenc: 65

Strokovno usposabljanje za bibliotekarski izpit je potekalo v: Institutu informacijskih znanosti Maribor. Mentor v času strokovnega usposabljanja: Tadeja Brešar

UDK: 052.3:005.336.3

Ključne besede: katalogizacija, kakovost, COBIB.SI, vzajemna bibliografsko-kataložna baza podatkov

Izvleček: Pri vzajemni katalogizaciji je zagotavljanje kakovosti izjemnega pomena, saj bibliografski zapisi ne predstavljajo le podatkov za uporabo v knjižničnem katalogu. Kakovost bibliografskih podatkov vpliva na vse storitve, ki so na voljo uporabnikom knjižnic, tudi na storitve, ki so v korist raziskovalcem, ustvarjalcem/avtorjem za knjižnično nadomestilo, prav tako se podatki mednarodno izmenjujejo, npr. prek storitve WorldCat (OCLC). Pravilnost in natančnost vnosa bibliografskih podatkov je izjemnega pomena na več ravneh uporabe. Zajet je pregled aktivnosti za zagotavljanje kakovosti vzajemne bibliografsko-kataložne baze podatkov COBIB.SI za opazovano obdobje (2014–2017), ki jih izvaja skupina za bibliografsko kontrolo (IZUM). Vključeni so podatki o pomembnem projektu za slovensko knjižnično javnost, tj. prehodu na COBISS3/Katalogizacijo, ki je potekal od leta 2012 do 2016. Predstavljeni podatki o dnevnem prirastu bibliografskih in normativnih zapisov v vzajemni bazi pa ilustrirajo obseg dela slovenskih katalogizatorjev. Poudariti želimo, da ima obseg, predvsem pa kakovost dela katalogizatorjev, velik in obširen pomen, saj kakovostni bibliografski podatki, kot posledica vestnega in strokovnega dela katalogizatorjev, predstavljajo blaginjo za vse nas. Morda spregledano dejstvo, ki bi se ga vsi deležniki, vključeni v sistem COBISS, morali boljše zavedati.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
2	METODOLOŠKA ZASNOVA	1
2.1	NAMEN IN CILJI	1
2.2	STROKOVNA VPRAŠANJA.....	2
2.3	METODE.....	2
3	VZAJEMNA KATALOGIZACIJA.....	3
3.1	PRIRAST BIBLIOGRAFSKIH ZAPISOV	4
3.2	PRIRAST NORMATIVNIH ZAPISOV	8
4	IZOBRAŽEVANJE ZA VZAJEMNO KATALOGIZACIJO	9
5	DOVOLJENJA ZA VZAJEMNO KATALOGIZACIJO	9
6	KAKOVOST V KATALOGIZACIJI	11
6.1	SPREMLJANJE KAKOVOSTI	12
6.1.1	Spremljanje dela katalogizatorjev začetnikov	12
6.1.2	Identifikacija zapisov z istovrstnimi pomanjkljivostmi.....	13
6.1.3	Spremljanje kakovosti zapisov dnevne produkcije	16
6.1.4	Preverjanje 100 naključno programsko izbranih zapisov.....	17
6.2	DRUGE AKTIVNOSTI	18
7	RAZPRAVA IN ZAKLJUČKI	19
8	NAVEDENI VIRI IN LITERATURA.....	23

KAZALO SLIK IN PREGLEDNIC

Slika 1: Prirast bibliografskih zapisov po mesecih koledarskega leta (2014–2017)	5
Slika 2: Prevezemanje zapisov iz drugih baz podatkov (2014–2017).....	7
Slika 3: Starost katalogizatorjev z DVKA in aktivnim uporabniškim imenom (n = 642)	10
Slika 4: Preverjanje 100 naključno programsko izbranih bibliografskih zapisov (2014–2017)	17
Preglednica 1: Prirast COBIB.SI po tipu zapisa (2014–2017)	7
Preglednica 2: Prirast CONOR.SI (2014–2017)	8
Preglednica 3: Prirast CONOR.SI po tipu zapisov (2014–2017)	8
Preglednica 4: Spremljanje dela katalogizatorjev začetnikov	12

KAZALO KRATIC

ARRS – Javna agencija Republike Slovenije za raziskovalno dejavnost

BKO – skupina Bibliografska kontrola (IZUM)

COBIB – vzajemna bibliografsko-kataložna baza podatkov

COBISS – kooperativni online bibliografski sistem in servisi

COLIB.SI – baza podatkov o slovenskih knjižnicah

COMARC – format strojno čitljivega zapisa za opis in izmenjavo podatkov v sistemu COBISS

DOAJ – Directory of Open Acces Journals

DVK – dovoljenje za vzajemno katalogizacijo

DVKA – dovoljenje za vzajemno katalogizacijo monografskih publikacij

DVKB1 – dovoljenje za vzajemno katalogizacijo sestavnih delov

DVKB2 – dovoljenje za vzajemno katalogizacijo kontinuiranih virov

DVKSER – dovoljenje za vzajemno katalogizacijo serijskih publikacij

DVKC – dovoljenje za vzajemno katalogizacijo neknjižnega gradiva

DVKD – dovoljenje za vzajemno katalogizacijo antikvarnega gradiva

ELINKS.SI – baza podatkov o internetnih povezavah do elektronskih publikacij

ISBD – International Standard Bibliographic Description

ISSN – International Standard Serial Number

IZUM – Institut informacijskih znanosti

KAZALO KRATIC – nadaljevanje

LC – Library of Congress

LCNAF – Library of Congress Name Authority File

NUK – Narodna in univerzitetna knjižnica

OCLC – Online Computer Library Center

RCUM – Računalniški center Univerze v Mariboru

RDA – Resource Description and Access

s. l. – sine loco = brez kraja

s. n. – sine nomine = brez imena

UDCMRF – Universal Decimal Classification Master Reference File

UKM – Univerzitetna knjižnica Maribor

UNIMARC – Universal Machine-Readable Cataloging Format

URL – Uniform Resource Locator

WOS – Web of Science

ZAHVALA

Za vso podporo in pomoč se zahvaljujem sodelavcem Instituta informacijskih znanosti.

1 UVOD

Katalogizacija ima v svetu in v Sloveniji bogato tradicijo. Poudarek je na upoštevanju standardov s ciljem katalogizacije "enkrat za vselej" in ustvarjanjem zapisov, ki bi jih bilo mogoče uporabiti brez sprememb (Turner, 2010). Tradicija sega več 100 let nazaj. V času razvoja so se postopki in strukture podatkov za (vzajemni) katalog razvijali v skladu s spreminjajočimi se standardi in informacijsko-komunikacijskimi tehnologijami, kar je povezano tudi z ustvarjanjem in delitvijo (meta)podatkov (Schuitema, 2010). Srečujemo se s številnimi novimi izzivi, saj se potrebe in namen kataloga spreminjajo skladno s spremembami v okolju, s potrebami uporabnikov, povečujejo se obseg in načini objav, vse to pa predstavlja dodatne in nove izzive za bibliografski opis. Danes vzajemna katalogizacija omogoča racionalno delitev dela in prihranek pri zahtevnem postopku obdelave knjižničnega gradiva ter vodenju katalogov. Kot je primer vzajemne-bibliografsko kataložne baze podatkov COBIB.SI, kjer za vsako enoto zadošča samo ena obdelava (zapis), ki je dostopna vsem udeležencem v sistemu in v regionalni knjižnični mreži COBISS.Net (kooperativni online bibliografski sistem in servisi). V sistemu COBISS.Net, kot organizacijskem modelu povezovanja knjižnic, je konec leta 2017 sodelovalo 1.095 knjižnic (COBISS.Net v številkah, 2018). V COBISS.SI je bilo vključenih 730 polnopravnih članic knjižnic, ki jih ločimo po tipih knjižnic: 1 Narodna in univerzitetna knjižnica, 84 univerzitetnih in visokošolskih knjižnic, 130 specialnih, 61 splošnih ter 454 šolskih knjižnic (IZUM, 2018). Gre za nacionalni knjižnični informacijski sistem z vzajemno katalogizacijo, vzajemno bibliografsko-kataložno bazo podatkov COBIB.SI (v nadaljevanju COBIB.SI) in lokalnimi bazami podatkov sodelujočih knjižnic, bazo podatkov o knjižnicah COLIB, normativno bazo podatkov CONOR ter s številnimi drugimi funkcijami (Organizacijski model ..., 2018).

2 METODOLOŠKA ZASNOVA

2.1 NAMEN IN CILJI

Z nalogo želimo prikazati, da so aktivnosti za zagotavljanje kakovosti bibliografskih podatkov v COBIB.SI izjemnega pomena. Prikazati in opozoriti želimo, da ima obseg, predvsem pa

znanje/izobraževanje in kakovost dela katalogizatorjev velik in obširen pomen, ne samo za lokalno skupnost, ampak kar za celotno družbo. Z analizami vzajemnega kataloga in zaključki analiz, ki nastajajo na podlagi aktivnosti spremljanja kakovosti bibliografskih in normativnih zapisov, želimo zaznati težave, na podlagi katerih se oblikujejo nadaljnje aktivnosti izboljšav kakovosti podatkov, kar je naslednji nivo v splošnem okviru zagotavljanja njihove kakovosti (npr. uvedba programskih kontrol, dopolnjevanje uporabniške dokumentacije ipd.).

2.2 STROKOVNA VPRAŠANJA

Ugotoviti želimo:

- kakšen je obseg dela katalogizatorjev na letni ravni;
- za katere vrste gradiva se vpisujejo bibliografski zapisi v COBIB.SI;
- katere aktivnosti so bile izvedene s strani skupine za bibliografsko kontrolo IZUM za zagotavljanje kakovosti COBIB.SI;
- ali izvajanje aktivnosti za zagotavljanje višje kakovosti vpliva na manjšo pojavnost napak v COBIB.SI?

2.3 METODE

V spremljanje prirasta bibliografskih zapisov v COBIB.SI in normativnih zapisov v CONOR.SI smo zajeli podatke za opazovano obdobje od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2017. Prikaz podatkov vključuje vse koledarske dni v letu, saj se COBIB.SI ves čas dopolnjuje. Vključeni so kreirani in prevzeti bibliografski zapisi, ki so jih v vzajemni katalog prispevali katalogizatorji. Podatke smo pridobili tudi iz letnih statistik, ki jih vsako leto objavi IZUM. Spremljanje kakovosti podatkov smo obravnavali z vidika kvantitativnih in kvalitativnih kazalcev. Preučili in analizirali smo izvajanje aktivnosti za zagotavljanje višje kakovosti podatkov v slovenski vzajemni bibliografsko-kataložni bazi podatkov. S pregledom literature smo zajeli pregled obstoječega znanja in prakse na raziskanem področju.

3 VZAJEMNA KATALOGIZACIJA

Katalogizacija je izdelava kataložnih vpisov oziroma kataložnih zapisov po določenih pravilih brez vključevanja predmetnih oznak (Kanič, Leder, Ujčič, Vilar in Vodeb, 2009). Je popis ustreznih bibliografskih podatkov (naslov, avtor/ji, založba, leto izida, knjižna zbirka itd.) iz bibliografskega vira, na osnovi katerih ga lahko identificiramo in predstavimo v katalogu. Vir mora biti opisan dovolj natančno, da ga lahko v katalogu poiščemo na različne načine (Sandstrom in Miller, 2015). Potekati mora v skladu z veljavnim katalogizacijskim pravilnikom, v katerem so zbrana pravila za katalogizacijo (npr. Verona, 1983, 1986, 1998). Pri nas poleg pravilnika in standardov ISBD – International Standard Bibliographic Description za posamezne vrste gradiva uporabljamo tudi priročnika ZNAČKA (Dimec in Kavčič, 2001) in PREKAT (Dimec, Hočevar in Kavčič, 2001), ki sta nastala pod okriljem NUK-a. Za potrebe reševanja strokovne problematike na področju formalne bibliografske obdelave je Strokovni svet NUK 4. decembra 2008 ustanovil Komisijo za katalogizacijo (O komisiji, 2018). Kaže, da bomo v Sloveniji v bližnji prihodnosti uporabljali mednarodni standard za katalogizacijo Resource Description and Access (RDA) in ne združene izdaje ISBD iz leta 2011, ki nadomešča predhodne standarde ISBD za posamezne vrste gradiva, oz. po zapisu Komisije za katalogizacijo usklajevanje katalogizacijske prakse z združeno izdajo ISBD in RDA poteka hkrati (Opisna katalogizacija, 2018).

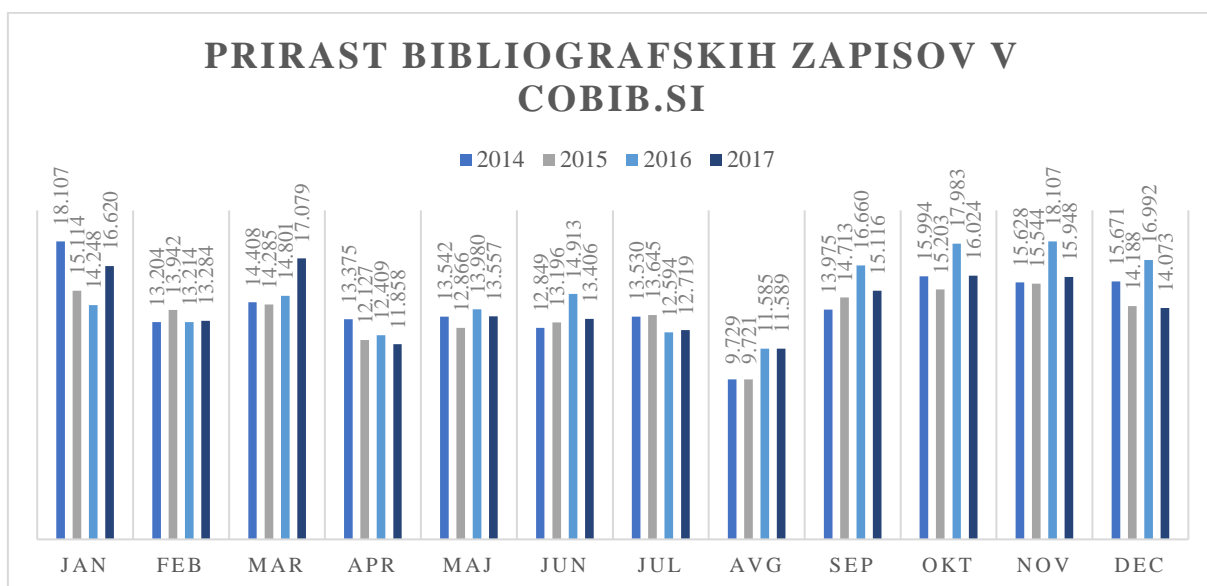
Knjižnični katalog nastaja kot rezultat katalogizacije, za gradnjo katerega potrebujemo katalogizacijska pravila ter usposobljeno osebje. Je sistematičen popis knjižničnega gradiva v eni knjižnici ali v več knjižnicah določenega območja, urejen po abecedi ali kakšnem drugem sistemu (Kanič idr., 2009; Verona, 1971). Kot orodje za iskanje se uporablja od 18. stoletja naprej, pred tem je služil le kot popis inventarja v knjižnici.

V Sloveniji je prvi elektronski bibliografski zapis nastal 13. oktobra 1984 v Univerzitetni knjižnici Maribor (UKM) v sodelovanju s takratnim Računalniškim centrom Univerze v Mariboru (RCUM), kar štejemo za zametek razvoja vzajemne katalogizacije v sistemu COBISS, za njen začetek pa štejemo leto 1987. Za vzajemno katalogizacijo je značilna tesna povezava lokalnih baz podatkov (katalogov) posameznih knjižnic z vzajemno bazo podatkov (vzajemnim katalogom) (Vzajemna katalogizacija (COBISS3/Katalogizacija), 2018). Baze podatkov vsebujejo bibliografske zapise za različne vrste gradiva.

V sistemu COBISS se uporablja format COMARC, ki je format strojno čitljivega zapisa za opis in izmenjavo podatkov. Format za bibliografske podatke COMARC/B, ki je zasnovan na formatu UNIMARC, pa poleg standardnih polj/podpolj formata UNIMARC vključuje še številne posebnosti strukture bibliografskih zapisov v sistemu COBISS. Poleg formata COMARC/B se uporabljata tudi format za podatke o stanju zaloge COMARC/H in format za normativne podatke COMARC/A, ki sta opisana vsak v svojem priročniku (COMARC/B, 2018). Zapis v formatu COMARC je sestavljen iz 1) označevalcev vsebine (oznake polj, podpolj, indikatorjev), namenjeni so prepoznavanju podatkovnih elementov in omogočajo nadaljnje upravljanje z zapisom, in iz 2) vsebine podatkovnih elementov, običajno definirane s standardi, ki sami niso del formata, npr. katalogizacijska pravila. Posamezno polje lahko vsebuje eno ali več podatkovnih elementov, ki jih lahko dopolnjuje pomen indikatorja. Indikator je numerični znak v polju, ki prinaša dodatne informacije o vsebini polja/podpolja, o relacijah med polji v zapisu ali o aktivnosti za rabo podatkov (Badovinac, v tisku; Brešar, 2004).

3.1 PRIRAST BIBLIOGRAFSKIH ZAPISOV

V skupini Bibliografska kontrola (BKO) spremljajo prirast bibliografskih zapisov na letni ravni, saj to odraža obseg dela, ki ga opravijo katalogizatorji v sistemu COBISS. Ilustrirani so podatki za opazovano obdobje 2014–2017 (*Slika 1*).

Slika 1: Prirast bibliografskih zapisov po mesecih koledarskega leta (2014–2017)

V letu 2014 je bilo v COBIB.SI dodanih 173.896 novih bibliografskih zapisov (podatki na dan 31. 12. 2014), od tega je bilo kreiranih 156.064 zapisov. Iz baze OCLC (Online Computer Library Center) WorldCat je bilo prevzetih 10.320 bibliografskih zapisov, iz registra ISSN (International Standard Serial Number) 2.667, iz online kataloga Kongresne knjižnice (LC) 1.464 zapise (zapise iz LC pa so lahko prevzemali le katalogizatorji, ki so takrat že delali v segmentu COBISS3/Katalogizacija), iz mreže COBISS.Net pa je bilo prevzetih 1.281 bibliografskih zapisov. V normativni bazi podatkov CONOR.SI je bilo kreiranih 48.645 normativnih zapisov, iz baze LCNAF (Library of Congress Name Authority File) pa je bilo prevzetih 7.915 normativnih zapisov (Bibliografske baze podatkov ..., 2015; Dornik, 2015; Normativna baza podatkov ..., 2015).

Konec leta 2015 je bilo v vzajemni bazi podatkov COBIB.SI 4.730.086 zapisov (od tega 1.526.383 z vsaj enim avtorjem s šifro raziskovalca), v lokalnih bibliografskih bazah podatkov knjižnic pa 13.306.050 zapisov. V COBIB.SI je v letu 2015 skupni prispevek 246 knjižnic 206.744 novih zapisov, kar je skoraj za petino več kot v predhodnem letu. Iz mreže COBISS.Net je bilo prevzetih 1.858 bibliografskih zapisov. Največji delež prirasta prevzetih zapisov iz drugih baz podatkov predstavljajo prevzeti zapisi iz Registra ISSN ($n = 19.329$), kar je posledica vključitve dveh velikih prostodostopnih informacijskih servisov (SHERPA/RoMEO in Directory of Open Acces Journals – DOAJ) v bazo podatkov

ELINKS.SI. Od vseh novo kreiranih zapisov ($n = 173.462$) jih 40 % vsebuje tudi podatke o šifri raziskovalca in tipologijo dokumenta oziroma dela, zato lahko sklepamo, da so bili kreirani zaradi potreb po vodenju bibliografij. V primerjavi s predhodnim letom se je za skoraj 20 % povečalo število zapisov, ki so jih knjižničarji popravili oziroma dopolnili (niso pa bili njihovi kreatorji). Število zapisov, ki so bili kreirani pred uvedbo normativne kontrole in so bili v letu 2015 povezani z normativno bazo, se je prav tako povečalo (Bibliografske baze podatkov ..., 2016; Dornik, 2016; IZUM, 2016).

Ob zaključku leta 2016 je bilo v vzajemni bazi podatkov COBIB.SI 4.909.449 zapisov (od tega 1.614.958 z vsaj enim avtorjem s šifro raziskovalca), v lokalnih bibliografskih bazah podatkov knjižnic pa je bilo 13.789.332 zapisov. V COBIB.SI je v letu 2016 bibliografske zapise prispevalo 252 knjižnic, s skupnim letnim prirastom 181.535 novih bibliografskih zapisov (od tega kreiranih $n = 163.077$). V letu 2016 je glede na leto 2015 zaslediti porast zapisov, prevzetih iz drugih sistemov COBISS.Net ($n = 2.260$) ter baz podatkov OCLC in LC. Od vseh novo kreiranih zapisov jih 48 % vsebuje tudi šifro raziskovalca in tipologijo dokumenta oz. dela. V primerjavi s predhodnim letom se je za dobrih 16 % povečalo število zapisov, ki so jih knjižničarji popravili ali dopolnili, niso pa bili kreatorji teh zapisov. Število zapisov, ki so bili kreirani pred uvedbo normativne kontrole in so bili v letu 2016 povezani z normativno bazo, se je povečalo za 10 % (Bibliografske baze podatkov ..., 2017; Dornik, 2018; IZUM, 2017).

Po podatkih na dan 31. 12. 2017 je bilo v vzajemni bazi podatkov COBIB.SI 5.082.091 bibliografskih zapisov (od tega 1.695.083 z vsaj enim avtorjem s šifro raziskovalca). V letu 2017 je 174.995 bibliografskih zapisov v COBIB.SI prispevalo 585 katalogizatorjev iz 253 knjižnic. Originalno kreiranih bibliografskih zapisov (brez prevzetih zapisov) je bilo 155.715, iz COBISS.Net je bilo prevzetih 2.200, iz WorldCat (OCLC) 10.055, iz Registra ISSN 4.335 zapisov (od tega 3.563 ob ažuriranju baze podatkov ELINKS.SI), iz LC pa 2.093 zapisov. Največja dodana vrednost zasnove vzajemnega kataloga je kooperativno sodelovanje pri kreiranju bibliografskih zapisov. To pride še toliko bolj do izraza v sistemu več samostojnih vzajemnih katalogov, ki so medsebojno povezani (Bibliografske baze podatkov..., 2018; IZUM, 2018).

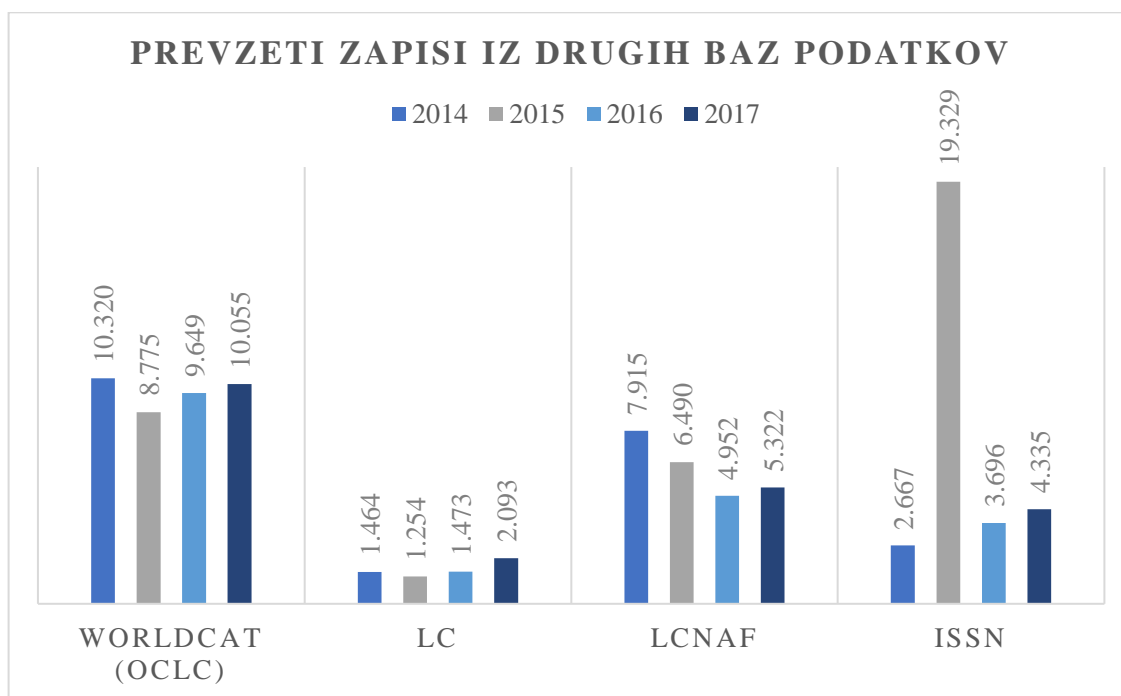
Prikazan je pregled prirasta COBIB.SI v obdobju od 2014 do 2017 po posameznem tipu zapisa (*Preglednica 1*).

Preglednica 1: Prirast COBIB.SI po tipu zapisa (2014–2017)

(Vir podatkov: Bibliografske baze podatkov in podatki o zalogi, 2015, 2016, 2017, 2018)

Tip zapisa	Leto	2014	2015	2016	2017
monografska publikacija		76.134	93.847	83.559	73.723
serijska publikacija		982	911	752	750
integrirni vir		265	214	246	242
analitična raven (sestavni del)		67.776	67.059	66.560	67.973
zbirni zapis		508	251	303	308
izvedeno delo		10.399	11.180	11.657	12.883
Skupaj		156.064	173.462	163.077	155.879

Katalogizatorji si lahko delo v katalogizaciji olajšajo s prevzemanjem zapisov iz drugih baz podatkov, *Slika 2* pa predstavlja zbrane podatke za opazovano obdobje. S 1. 7. 2016 so vse knjižnice v Sloveniji prešle na uporabo segmenta COBISS3/Katalogizacija, zato se iskanja po bazah podatkov OCLC WorldCat in LC, LCNAF ter Registru ISSN za potrebe katalogizacije izvajajo neposredno prek segmenta COBISS3/Katalogizacija. Veliko odstopanje v številu prevzetih zapisov iz Registra ISSN v letu 2015 je posledica programsko prevzetih zapisov ob dodajanju novih informacijskih servisov v bazo podatkov ELINKS.SI.

Slika 2: Prevzemanje zapisov iz drugih baz podatkov (2014–2017)

3.2 PRIRAST NORMATIVNIH ZAPISOV

Proces katalogizacije v Sloveniji od 22. aprila 2003 poteka z normativno kontrolo osebnih imen, od 1. oktobra 2018 pa tudi z normativno kontrolo imen korporacij. Tako se, vzporedno z gradnjo vzajemne kataložne-bibliografske baze podatkov, gradi normativna baza osebnih imen in korporacij. Prednosti katalogizacije z normativno kontrolo so številne, med drugimi: boljše in enostavnejše iskanje, konsistentni bibliografski zapisi, organizirane in strukturirane informacije, učinkovitejši proces katalogizacije, pri katerem se racionalno izkoriščata katalogizacijsko znanje in viri. Podatki za opazovano obdobje so prikazani v preglednicah (*Preglednica 2*), za podroben pregled kreiranih in prevzetih normativnih zapisov po tipu zapisov pa glej *Preglednica 3*.

Preglednica 2: Prirast CONOR.SI (2014–2017)

(Vir podatkov: Normativna baza podatkov CONOR.SI, 2015, 2016, 2017, 2018)

CONOR.SI			
Leto	Kreirani zapisi	Prevzeti zapisi	Skupaj
2014	48.645	7.915	56.560
2015	46.758	6.490	53.248
2016	70.368	4.952	75.320
2017	52.200	5.322	57.522

Preglednica 3: Prirast CONOR.SI po tipu zapisov (2014–2017)

(Vir podatkov: Normativna baza podatkov CONOR.SI, 2015, 2016, 2017, 2018)

CONOR.SI	2014			2015			2016			2017		
	SK	KR	PR	SK	KR	PR	SK	KR	PR	SK	KR	PR
osebno ime	56.555	48.640	7.915	53.239	46.749	6.490	62.364	57.412	4.952	56.799	51.478	5.321
ime korporacije	5	5	0	9	9	0	*12.956	12.956	0	723	722	1
Skupaj	56.560	48.645	7.915	53.248	46.758	6.490	75.320	70.368	4.952	57.522	52.200	5.322

Legenda:

SK – skupaj;

KR – kreirani zapisi;

PR – prevzeti zapisi;

** – v letu 2016 se je opravil programski vpis testnih normativnih zapisov za imena korporacij v CONOR.SI, ki so jih sodelavci v NUK-u kasneje pregledali in opravili redakcijo.*

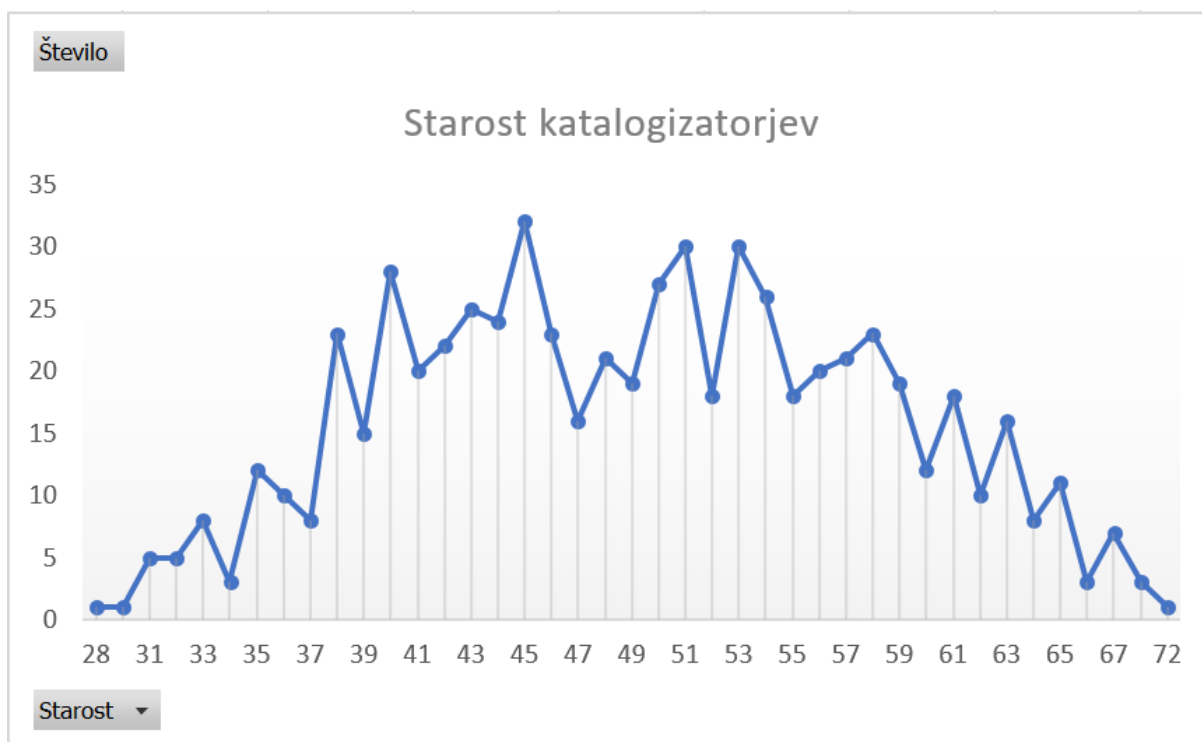
4 IZOBRAŽEVANJE ZA VZAJEMNO KATALOGIZACIJO

Izobraževanje uporabnikov je nepogrešljiva sestavina razvoja vsakega informacijskega sistema (Izobraževanje, 2018). Kot je že Seljak (2004) poudarjala, da so znanje, izkušnje in sistematično delo katalogizatorjev, ki izgrajujejo baze podatkov COBISS, ključnega pomena za raven kakovosti sistema kot celote, to poudarjamo še danes. Na IZUM-u deluje skupina BKO, v okviru katere sodelavci izvajajo naloge in aktivnosti za višjo kakovost bibliografskih podatkov (Dornik, 2017; Dornik, Badovinac, Kos in Farkaš, 2017; Rogina, 2007). Sodelujejo tudi v procesu izobraževanja, ki je namenjen tako začetnikom v stroki kot permanentnemu izobraževanju vseh sodelujočih v sistemu COBISS. Pregled podatkov za opazovano obdobje (2014–2017) za Slovenijo kaže, da sta se klasičnih tečajev udeležila 1.802 udeleženca, spletnih tečajev pa se je udeležilo 385 udeležencev. V letih 2012–2015 oz. 2018 je potekal projekt prehoda slovenskih knjižnic z uporabe programske opreme COBISS2/Katalogizacija na COBISS3/Katalogizacijo (Prehod na COBISS3/Katalogizacijo, 2012). Katalogizatorji so za prehod opravili obvezno dvodnevno izobraževanje oz. tečaj Prehod na COBISS3/Katalogizacijo, ki so ga lahko opravili do konca leta 2015. V letih od 2012 do 2015 je bilo organiziranih 42 tečajev, v Mariboru, Ljubljani in Kopru. Projekt se je s prehodom vseh knjižnic zaključil 30. 6. 2016, katalogizatorji pa so imeli na voljo še dve leti, da so si po postopku prehoda pridobili manjkajoča Dovoljenja za vzajemno katalogizacijo (DVK), ki so ustrezala njihovim pooblastilom pred postopkom prehoda.

5 DOVOLJENJA ZA VZAJEMNO KATALOGIZACIJO

V vzajemni katalogizaciji v Sloveniji sodeluje 293 knjižnic (COBISS3 – Knjižnice, 2018) z imetniki aktivnih dovoljenj za kreiranje zapisov v procesu vzajemne katalogizacije. Ločimo pet različnih dovoljenj (DVK): dovoljenje A – za vzajemno katalogizacijo monografskih publikacij; dovoljenje B1 – za vzajemno katalogizacijo sestavnih delov; dovoljenje B2 – za vzajemno katalogizacijo kontinuiranih virov; dovoljenje C – za vzajemno katalogizacijo neknjižnega gradiva; dovoljenje D – za vzajemno katalogizacijo antikvarnega gradiva (Dovoljenja ..., 2018). Po javno dostopnih podatkih o Dovoljenjih za vzajemno katalogizacijo

imamo v Sloveniji 666 imetnikov DVKA, 530 imetnikov DVKB1, 316 imetnikov DVKB2, 123 imetnikov DVKSER (dovoljenje le za serijske publikacije), 532 imetnikov DVKC in 75 imetnikov DVKD (podatki na dan 18. 9. 2018). Dovoljenje za vzajemno katalogizacijo dokazuje temeljno usposobljenost imetnika dovoljenja za kreiranje bibliografskih zapisov, kar vključuje vsebinsko obdelavo in kreiranje pripadajočih normativnih zapisov v sistemu COBISS.SI (Pridobitev dovoljenja ..., 2018). V letu 2018 se je začela izvajati aktivnost za vzdrževanje aktivnega dovoljenja za vzajemno katalogizacijo, ki temelji na permanentnem izobraževanju. Vsak katalogizator se bo pred iztekom 4-letnega obdobja moral udeležiti izbranih izobraževalnih dogodkov (seznam dogodkov določita NUK in IZUM) in tako obdržal aktivno DVK. Evidenco aktivnih DVK vodi IZUM, dostopna pa je na spletni strani (Vzdrževanje aktivnega dovoljenja ..., 2018). Po podatkih Centralnega registra uporabnikov na dan 19. 9. 2018 ima 642 imetnikov DVKA v eni izmed slovenskih knjižnic aktivno (vsaj eno) uporabniško ime, med njimi je 88 % žensk in 12 % moških, v povprečju so stari 49 let (Slika 3).

Slika 3: Starost katalogizatorjev z DVKA in aktivnim uporabniškim imenom ($n = 642$)

Glede na izobrazbo jih ima 66,7 % univerzitetno izobrazbo oziroma drugo bolonjsko stopnjo izobrazbe. Podatki o povprečni starosti katalogizatorjev, ki so v letih 2016 in 2017 z izpitom pridobili DVKA, pa kažejo, da so ti v povprečju stari 36 let.

6 KAKOVOST V KATALOGIZACIJI

V knjižničnih katalogih je kakovost bibliografskih podatkov pomembna tako z vidika identifikacije knjižničnega gradiva kot tudi z vidika uporabnosti kataloga za širši krog uporabnikov (Crnič, 2010; Dornik, 2017). Pojem kakovost podatkov se je razvijal skupaj z oblikovanjem katalogizacije in bibliografske kontrole. V ameriškem prostoru ga je zaznati že v 19. stoletju, sredi 20. stoletja se izpostavlja v kontekstu produktivnosti; v 70-tih in 80-tih letih prejšnjega stoletja pa je vzporedno s pojavom korporativnih mrež največ pozornosti dobil v okviru baz podatkov (Badovinac, 2017). Kakovost bibliografskih podatkov v sistemih vzajemne katalogizacije je neločljivo povezana (tudi) s katalogizacijskimi pravili. Vpliv katalogizacijskih pravil je pravzaprav samoumeven, saj so osnova za oblikovanje elementov podatkovnega formata bibliografskega sistema (Krstulović, 2006). Tudi na IZUM-u, kot upravljavcu baze COBIB.SI, dajemo zagotavljanju kakovosti velik pomen, kot tudi dobremu sodelovanju s katalogizatorji in vsemi deležniki v sistemu. Kakovost dela katalogizatorjev ima velike razsežnosti in posledičen vpliv na vse storitve, ki so na voljo uporabnikom knjižnic. Bodisi gre za uporabnike, ki iščejo gradivo v knjižnici sami, bodisi uporabijo storitve, ki jih nudijo knjižnice (npr.: moja knjižnica, oddaljen dostop ipd.).

Z vidika ugotavljanja uspešnosti katalogizacijskega procesa lahko katalog ovrednotimo s kvantitativnimi (npr. število prirasta, čas obdelave) in kvalitativnimi kazalci (delež ustreznosti zapisov glede na standarde) (Massey, 2000 cv: Badovinac, 2017). Dojemanje in vrednotenje kakovosti podatkov pogojujejo medsebojno prepleteni dejavniki, kot so končni uporabnik, enotna obdelava, organizacija/racionalizacija delovnega procesa, katalogizator in tehnologija/programska oprema. Zato se zavzemamo, da je kakovost podatkov v katalogizaciji treba razumeti kontekstualno (Badovinac, 2017). Za opredelitev kakovosti podatkov pa potrebujemo nabor dimenzij. Z dimenzijo namreč kvalitativno opišemo, kakšne podatke si želimo. Dimenzije dajejo kvalitativno razumevanje kontrole kakovosti, ki je del splošnega okvirja zagotavljanja kakovosti (Badovinac, v tisku).

6.1 SPREMLJANJE KAKOVOSTI

Med aktivnostmi skupine BKO, ki pripomorejo k višji kakovosti podatkov COBIB.SI, je tudi spremljanje kakovosti bibliografskih in/ali pripadajočih normativnih zapisov. V letih 2014–2017 beležimo 404 posameznih aktivnosti. Pri spremljanju kakovosti pa ne smemo mimo zavedanja, da so dobro definirana izhodišča in kriteriji, po katerih se spremlja delo katalogizatorjev, bistveni (Badovinac, 2017, v tisku; Kriteriji za ocenjevanje ..., 2009).

6.1.1 Spremljanje dela katalogizatorjev začetnikov

Prvih 12 mesecev po pridobitvi posameznega DVK katalogizatorja štejemo za začetnika. Katalogizator začetnik ima na voljo mentorja, običajno katalogizatorja, ki je zaposlen v isti knjižnici, kjer deluje začetnik. Če ima knjižnica samo enega katalogizatorja (le začetnika), za mentorstvo poskrbi NUK ali IZUM. V tem času v IZUM-u spremljamo delo katalogizatorja začetnika ter v dveh sklopih (po 6 in 12 mesecih) pregledamo bibliografske zapise s pripadajočimi normativnimi zapisi in ga o izsledkih obvestimo po elektronski pošti (Dornik idr., 2017). *Preglednica 4* predstavlja spremljanje dela katalogizatorjev začetnikov v obdobju 2014–2017, vključeni so združeni podatki o številu pregledanih bibliografskih zapisov in številu začetnikov.

Preglednica 4: Spremljanje dela katalogizatorjev začetnikov

Število	Leto	2014	2015	2016	2017
pregledanih bibliografskih zapisov		303	514	723	457
začetnikov		17	46	43	36

6.1.2 Identifikacija zapisov z istovrstnimi pomanjkljivostmi

Med aktivnostmi za zagotavljanje višje kakovosti bibliografskih in normativnih podatkov COBIB.SI je tudi identifikacija zapisov z istovrstnimi pomanjkljivostmi, saj pri spremljanju kakovosti vzajemne baze podatkov pogosto zasledimo napake/pomanjkljivosti, ki se ponavljajo. Da bi odkrili vzroke za nastajanje napak, izdelamo analizo na večjem vzorcu zapisov. Izbor zapisov je običajno omejen na določeno obdobje (npr. zadnje leto ali dve oz. več, lahko pa v analizo vključimo tudi vse zapise), pregled zapisov se izvede brez predloge/vira. V letu 2014 smo poleg pregleda testnih zapisov v okviru prehoda na COBISS3/Katalogizacijo opravili analizo vzajemne baze in pri tem preverili 1.443 bibliografskih zapisov, ki jih je kreiralo 138 katalogizatorjev iz 75 knjižnic. Na osnovi analize izbranih zapisov katalogizatorje, običajno zadnjega redaktorja oz. kreatorja zapisa, po elektronski pošti obvestimo o ugotovitvah ter jih prosimo, da zapise preverijo in odpravijo pomanjkljivosti v njih (IZUM, 2015). V letu 2015 smo preverili 707 bibliografskih zapisov, ki so jih kreirali katalogizatorji iz 94 knjižnic (IZUM, 2016). V letu 2016 pa smo preverili 2.612 bibliografskih zapisov (IZUM, 2017). Tudi v letu 2017 smo nadaljevali s spremljanjem kakovosti bibliografskih in normativnih zapisov z različnih vidikov (brez predlog/virov). Pregledamo lahko celotne bibliografske in pripadajoče normativne zapise ali pa se osredotočimo le na določene ponavljajoče se napake v zapisih. Tako smo v pregled zajeli 15.103 bibliografske zapise ter o ugotovitvah po elektronski pošti poslali 2.359 obvestil (IZUM, 2018). Prošnje za pregled ter odpravo napak v zapisih v letu 2017 smo poslali na 661 e-naslovov katalogizatorjev. V letih 2014–2017 smo katalogizatorje opozarjali na več različnih pomanjkljivosti/napak, glede na dimenzije/kazalce spremljanja kakovosti. Šlo je za zahteve v okviru dveh osnovnih kategorij dimenzij: kakovost vrednosti podatka in kakovost reprezentacije (oblike) podatka (Badovinac, v tisku). Pri tem smo zajeli zapise naključno na osnovi opažene napake v enem zapisu in preverjanje pojavnosti iste pomanjkljivosti/napake v zapisih COBIB.SI. Točnost prepisa podatkov, strukturalna in vsebinska popolnost/skladnost ter oblikovna doslednost so bile dimenzije (po Badovinac, v tisku), ki smo jih zajeli.

Navajamo nekaj primerov:

- Podpolje 210c – *Ime založnika, distributerja itd.*: opazili smo rabo napačne kratice, ki sicer označuje, da kraj izida ni naveden oz. znan, npr. »s. l.« (sine loco = brez kraja). Kadar ime

- založnika ni navedeno, v ogletem oklepaju navedemo kratico (s presledkom) »[s. n.]« (sine nomine = brez imena). Primer iskalne zahteve v ukaznem načinu: pu=(s.l. or s. l. or s.l).
- Tip 2.20 – *Zaključena znanstvena zbirka podatkov ali korpus z napačno kodo - a - tekstovno gradivo, tiskano* v 001b - *Vrsta zapisa*. Bodisi gre za določen napačen tip dokumenta ali napačno kodo za vrsto zapisa. Definicija tipologije dokumentov pri 2.20 pravi, da je zbirka podatkov ali korpus dostopen v elektronski obliki. Potrebno je preverjanje pravilnosti vnosa in opozorilo, da v primerih, ko gre za elektronske vire, uporabljamo masko N, pri tem je potrebna pozornost tudi na polja: 135, 230, 300 in 856. Primer iskalne zahteve: td=2.20, skeniranje 001b=a.
 - Podpolje 970a – *Odgovornost – korporacija*: vsebuje številke. Preverjanje zapisov, ali gre za podatek o številu avtorjev, ki niso navedeni v poljih 70X, in se število vpiše podpolje 970b – *Skupno število avtorjev*; ali gre za podatek o številu znakov in se število vpiše v podpolje 970c - *Število znakov*. Primer iskalne zahteve: dm=20100101:20171120 and td=(1.01 or 1.02 or 1.03), skeniranje: 970a=*
 - Neujemanje podatkov v podpolju 100b – *Oznaka za leto izida* in podpolju 210d – *Leto izida, distribucije*. Primeri iskanja za zapise, ki imajo v podpolju 100b kodo h - *publikacija z letom izida in copyrighta*, v podpolju 210d pa navedbo leta, ki se ne ujema s to kodo: npr. cr,re=uporabniško ime*, skeniranje: 100b=h ¬ 210d=*cop*. Primeri iskanja za zapise, ki imajo v podpolju 100b kodo d - *publikacija, zaključena ob izidu ali v enem koledarskem letu*, v podpolju 210d pa navedbo leta, ki se ne ujema s to kodo: npr.: cr,re=uporabniško ime*, skeniranje: 100b=d & 210d=*cop*.
 - Podpolje 215a – *Posebna oznaka gradiva in obseg* vsebuje odvečen znak plus. Če ima publikacija dve ali tri vrste številčenja, jih navedemo eno za drugim z vmesnimi vejicami (gl. Prekat, 2001, pogl. 5.1). Primer iskalne zahteve, npr. dm=20100101:20171030 in metoda skeniranja: 251a=*+*.
 - Zapisi za izvedena dela, ki imajo odveč polje 210 in/ali 215: primer iskalne zahteve: dm=2016*, skeniranje: 001b=u & 001c=d & 210a=* ter skeniranje: 001b=u & 001c=d & 215a=*
 - Manjkajoče polje 135 – *Elektronski viri*: pregled zapisov za elektronske članke, v katerih manjka polje 135, ki vsebuje kodirane podatke o elektronskih virih. Primer iskalne zahteve: (re,cr=akronim uporabniško ime)/art ter skeniranje: 001b=l ¬ 135a=* ¬ 135b=*

- Manjkajoča obvezna opomba o prevodu dela v polju 300 – *Splošne opombe*. Kadar je v publikaciji naveden izvirni naslov, je opomba o prevodu dela obvezna, uporabljamo uvodno frazo »Prevod dela: ...«. Če podatka o izvirnem naslovu ni v publikaciji, ampak ga ugotovimo, uporabimo uvodno frazo »Izv. stv. nasl.: ...«. Primer iskalne zahteve: skeniranje 101ind1=1 & 500a=* ¬ 300a=pr* ¬ 300a=izv*.
- Pregled zapisov za članke oz. sestavne dele, ki imajo v polju 105 – *Monografsko tekstovno gradivo* vneseno kodo za vrsto vsebine (105b - *Kode za vrsto vsebine*). Podpolje 105b je namenjeno opisu vsebine publikacije in njenih pomembnih delov (gl. COMARC/B). Pri pregledu pa smo ugotovili, neskladje podatkov (npr. tip 1.16 - *samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji*, ima napačno kodo v podpolju 105b z – *zbornik*).
- Podpolje 675v – tipkarske napake v navedbi izdaje tabel UDK – UDCMRF (Universal Decimal Classification Master Reference File). Primer iskalne zahteve: dm=20160101:20171231 ter s skeniranjem: 675v=* ¬ 675v=udcmrf* ¬ 675v=*izd*.
- Raba napačnega znaka za razvrščanje. Primer iskalne zahteve; dm=2010101:20180202, skeniranje: 200a=*###* &or 200e=*###* &or 200d=*###* &or 200i=*###* &or 210c=*###* &or 215i=*###* &or 215h=*###* &or 225a=*###* &or 225v=*###* &or 500a=*###* &or 510a=*###* &or 517a=*###* &or 530a=*###* &or 540a=*###*.
- Pregled bibliografskih zapisov za članke, izdane v več delih, za katere kaže, da so napačno katalogizirani v več bibliografskih zapisih. Članke, objavljene v več delih (do 3 in izdane v istem letu), popišemo v enem bibliografskem zapisu, kjer polje 215 ponavljamo; v zapisih pa običajno ni izpolnjenega podpolja 200i – *Naslov podrejenega dela*. Primer iskalne zahteve: dm=20150101:20160615/art, skeniranje: 200h=* ¬ 200i=* ¬ 4641=*.
- ...

Spremljanje kakovosti COBIB.SI z opozorili na določene pomanjkljivosti v zapisih je s strani katalogizatorjev dobro sprejeto, saj se za prejeta obvestila pogosto zahvalijo, sporočajo, da so pomanjkljivosti odpravili ...

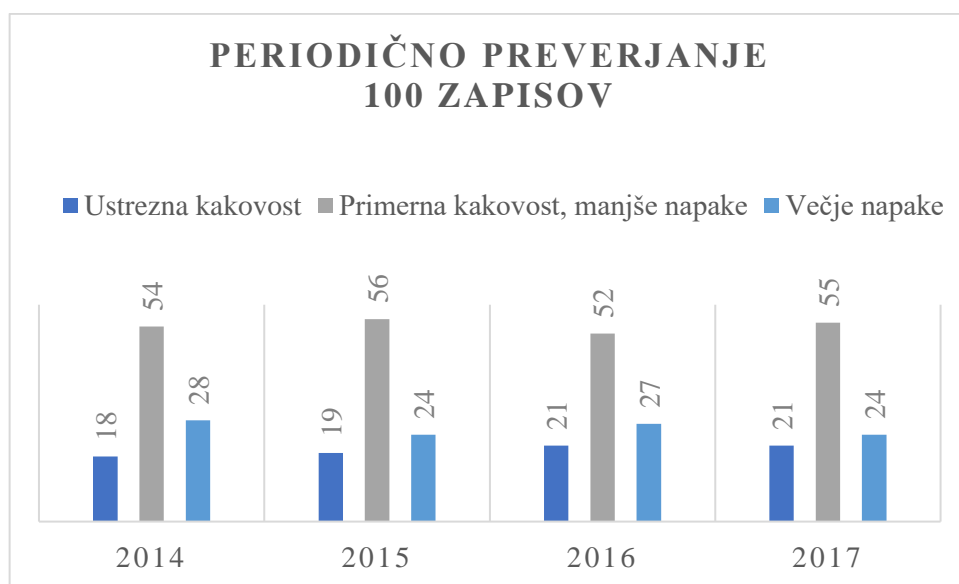
6.1.3 Spremljanje kakovosti zapisov dnevne produkcije

Sredi leta 2015 smo uvedli dodatno aktivnost za zagotavljanje višje kakovosti COBIB.SI, ki smo jo poimenovali spremljanje kakovosti dnevne produkcije zapisov. Gre za neformalno sprotno spremljanje kakovosti bibliografskih zapisov, v katero smo tedensko zajeli vzorec naključnih 10 % zapisov, kreiranih na določen dan. Pregledanih je bilo 1.251 zapisov, ki jih je kreiralo 335 katalogizatorjev iz 170 ustanov; v 46 % zapisov je bila ugotovljena napaka, tako smo 326 katalogizatorjem za 384 zapisov poslali obvestilo o pomanjkljivostih v zapisih (IZUM, 2016). V letu 2016 je bilo v okviru te aktivnosti pregledanih 3.066 zapisov. V 23 % zapisov smo zasledili večjo pomanjkljivost in o tem obvestili katalogizatorje; v zvezi s tem je bilo poslanih 643 sporočil. Poleg pisne komunikacije je bilo ob pregledih zapisov dnevne produkcije izvedenih še dodatnih 26 telefonskih klicev. Kasneje smo na vzorcu preverili odzivnost katalogizatorjev na naše pripombe. Vzorec je zajemal 69 zapisov, ki jih je kreiralo 61 različnih katalogizatorjev iz 47 različnih ustanov. Ugotovili smo 85-odstotno odzivnost. V 68 % zapisov so bile pomanjkljivosti, na katere smo opozorili, ustrezno odpravljene, v 15 % zapisov pa delno popravljene. Le delno ustrezne popravke smo ugotovili v večinoma kompleksnih zapisih, ko smo podali obsežnejše priporočilo; 12 % zapisov ni bilo popravljenih. Preostalih 5 % zapisov iz različnih razlogov ni bilo več možno ali smiselno popraviti (Dornik idr., 2017; IZUM, 2017). V letu 2017 je bilo v vzorec vključenih in pregledanih 2.196 zapisov, ki jih je kreiralo 378 različnih katalogizatorjev iz 185 različnih ustanov. V pregledu (brez predloge/virov) je bilo ugotovljeno, da je 41,8 % zapisov ustreznih, 34 % zapisov je imelo manjšo pomanjkljivost, 1 % zapisov ni dobil preglednega komentarja (zapisi začetnikov s statusom novinci, nedorečena katalogizacijska pravila, brisani zapisi ipd.). V nekaj manj kot četrtini zapisov (23,2 %) smo zasledili večje pomanjkljivosti, na kar smo opozorili s 435 elektronskimi sporočili, ki smo jih poslali 226 različnim katalogizatorjem iz 133 različnih ustanov. Na odzive katalogizatorjev smo odgovarjali po telefonu ali elektronski pošti in na takšen način preverjali tudi ustreznost poslanih priporočil. Z vzorčenjem 10 % zapisov, za katere smo poslali sporočila s priporočili, smo januarja 2018 ponovno pregledali 51 zapisov, ki jih je kreiralo 45 različnih katalogizatorjev iz 35 različnih ustanov. Ugotovili smo 82 % odzivnost; 57 % zapisov je imelo ustrezne popravke, 19 % zapisov pa delno ustrezne popravke. Delno ustrezne popravke smo zasledili pri obsežnih priporočilih. 17 % zapisov ni bilo popravljenih, 4 % zapisov pa so bili popravljene neustrezno.

V enem primeru smo ugotovili neustreznost priporočila (Dornik idr., 2017; IZUM, 2018).

6.1.4 Preverjanje 100 naključno programsko izbranih zapisov

Aktivnost periodičnega preverjanja 100 programsko izbranih naključnih bibliografskih zapisov letno poteka v sodelovanju z NUK-om že od leta 2005. Približno na pol leta se zajame vzorec 50 bibliografskih zapisov s pripadajočimi normativnimi zapisi. Pooblaščen predstavnik obeh ustanov zapise pregledata s pomočjo predloge/vira in jih ovrednotita z oceno kakovosti: ustrezna kakovost, primerna kakovost z manjšo napako ali večja napaka. Imetnika dovoljenj, katerega bibliografski in pripadajoči normativni zapisi niso skladni s katalogizacijskimi pravili oziroma pravili formata COMARC, na napake opozorita. Povzetek ugotovitev ob preverjanju 50 naključno izbranih bibliografskih zapisov v COBIB.SI (Kavčič in Kurnjek, 2018) je objavljen na spletni strani IZUM pod Obvestila in novosti. *Slika 4* povzema ugotovitve ocen za obdobje 2014–2017. Vsak katalogizator pa lahko na portalu Izobraževanje spremlja, kdaj so bili v naključni izbor uvrščeni njegovi zapisi in kakšno oceno kakovosti so dosegli, a le po predhodni prijavi na portal. Zgodovina teh in vseh ostalih aktivnosti spremljanja kakovosti dela katalogizatorja je vidna pod Dovoljenja za vzajemno katalogizacijo, Pregled mojih aktivnosti, pod Druge aktivnosti.

Slika 4: Preverjanje 100 naključno programsko izbranih bibliografskih zapisov (2014–2017)
(Vir podatkov: Letno poročila o delu IZUM za leto 2017)

6.2 DRUGE AKTIVNOSTI

V skupini BKO smo na voljo tudi za svetovanje in pomoč uporabnikom, bodisi po telefonu ali elektronski pošti. V letih 2014–2017 beležimo 1.657 telefonskih klicev, pri tem smo (4) sodelavke, ki sodelujemo pri aktivnostih za zagotavljanje kakovosti COBIB.SI, po telefonu svetovale 86 % uporabnikom, v glavnem katalogizatorjem. Po elektronski pošti smo pomagale rešiti več kot 3.200 zahtev uporabnikov, ki jih v IZUM-u spremljamo s programsko opremo ManageEngine.

Sodelujemo tudi v občasnih redakcijah bibliografske in/ali normativnih baz podatkov, npr. preverjanje manjkajočih povezav COBIB.SI bibliografskih zapisov z Web of Science (WOS) in Scopus za znanstvene članke/prispevke. V zapisih tipov: 1.01-izvirni znanstveni članek, 1.02-pregledni znanstveni članek, 1.08-objavljeni znanstveni prispevek na konferenci, objavljenih v letih 2012–2017, so manjkale povezave z Wos in/ali Scopus. Preverili smo 683 zapisov ter izvedli ročno povezovanje zapisov z omenjenimi bazami, kjer je to bilo mogoče. Tako smo pripomogli tudi k boljši evalvaciji v okviru vrednotenja osebnih bibliografij v sistemu COBISS, hkrati pa 52 katalogizatorjev obvestili o ugotovljenih pomanjkljivostih/napakah v 106 zapisih. Zapisi brez pomanjkljivosti bi se sicer programsko povezali. Ugotovili smo, da se nekateri zapisi niso povezali zaradi napak v bazah WOS in/ali Scopus, na kar smo jih prav tako opozorili.

V sodelovanju z NUK-om smo izvedli pomemben projekt prehoda slovenskih knjižnic na sodobnejši uporabniški vmesnik COBISS3/Katalogizacijo. Ob tem se je uvedla sprememba v konceptu ažuriranja lokalnih baz podatkov in vzajemne baze. V okviru projekta smo v letih 2012–2018 v sodelovanju z NUK-om pregledali 8.855 testnih bibliografskih zapisov (s pripadajočimi normativnimi zapisi), ki so jih katalogizatorji pripravili v postopku Prehoda na COBISS3/Katalogizacijo (IZUM, 2012). Največ pregledanih zapisov je bilo pripravljenih za pridobitev DVKA, ki je tudi pogoj za pridobitev preostalih DVK (n = 2.585 oz. 29,2 %). Po številu pregledanih testnih zapisov si (DVK) sledijo: zapisi za pridobitev DVKC z 2.260 (25,5 %), nato DVKB1 z 2.075 zapisi oz. 23,4 % in nato še DVKB2 s 1.140 zapisi oz. 12,9 %. Za pridobitev DVKSER je bilo pregledanih 510 testnih zapisov oz. 5,8 %, pregledani zapisi za pridobitev DVKD pa so predstavljali 3,2 % oz. je bilo pregledanih 285 zapisov.

Na e-forumu za katalogizacijo smo v podforumu *Katalogizacija z normativno kontrolo* dopolnjevali temo *Seznami napačnih normativnih zapisov*.

Predstavili smo le nekaj stalnih in občasnih aktivnosti, opravljenih je bilo še mnogo drugih.

7 RAZPRAVA IN ZAKLJUČKI

Slovenski knjižnični katalog s svojo vsebino predstavlja intelektualno dediščino naroda, zato ima kakovostno delo katalogizatorjev pomembno vlogo in velik vpliv na vse storitve, ki jih nudijo knjižnice svojim uporabnikom. Iz vsebine kataloga gre razbrati znanje in prizadevanje človeštva v določenem času in prostoru, pa tudi spoznati knjižnico, njene cilje in nabavno politiko ter tudi obseg dela katalogizatorjev. Z razvojem in s proučevanjem kvantitativne in kvalitativne vsebine kataloga COBIB.SI se v IZUM-u ukvarja skupina BKO. Med nalogami je tudi spremljanje vzajemne baze z vidika kakovosti podatkov. V več kot 30 letni zgodovini razvoja vzajemne katalogizacije so potekale različne aktivnosti, ki so pripomogle k zagotavljanju kakovosti (Dornik, 2017; IZUM, 2012; Ugotavljanje usposobljenosti ..., 2012). Ne smemo pozabiti, da so za vsebino COBIB.SI odgovorne knjižnice, ki prispevajo podatke. IZUM ima pomembno vlogo pri upravljanju COBIB.SI, zato želimo z izvajanjem aktivnosti za zvišanje kakovosti pripomoči h kakovostnejši rabi in uporabi teh podatkov. V preteklosti je bilo v tej smeri ubranih več različnih poti in dejavnosti, pogosto so bile izvedene v tesnem sodelovanju z NUK-om. Vzporedno z razvojem programske opreme, npr. segmenta Katalogizacija, so se in se še vedno razvijajo mehanizmi ter nove funkcionalnosti za izboljšanje uporabniške izkušnje (npr. prevzemanje zapisov iz drugih vzajemnih katalogov COBISS.Net ter mednarodnih baz: WorldCat, LC, ISSN; uporaba črkovalnika za slovenski jezik ipd.). V preteklosti so se med drugimi dejavnostmi izvajale tudi programske odprave napak, npr. s konverzijami podatkov (Rogina, 2007). Na osnovi pojavnosti in analiz napak se ves čas dopolnjuje programska oprema, npr. dodajajo se nove programske kontrole, ki s kontrolo podatkov ob vnosu ali shranjevanju zapisa katalogizatorja opozorijo na možno prisotnost napak; dopolnjujejo se obstoječe funkcionalnosti ter dodajajo nove. Med programsko sproženimi aktivnostmi že leta poteka obveščanje kreatorjev zapisov o prisotnosti: podvojenih zapisov v vzajemni bazi podatkov, o nedelujočih naslovih URL

(Uniform Resource Locator) v bibliografskih zapisih, o prisotnosti začasnih fiktivnih kod v okviru vrstilcev UDK za iskanje (podpolje 675c).

V Sloveniji imamo 666 imetnikov DVKA, ki so v povprečju stari 49 let. Podatki pa kažejo, da v katalogizacijo v zadnjih dveh letih vstopajo katalogizatorji začetniki, ki so povprečno stari 36 let. Delo katalogizatorja je specializirano in zahtevno, zato je relativno visoka povprečna starost lahko skrb vzbujajoča, predvsem z vidika zagotavljanja kontinuitete dela v katalogizaciji in zadostnega števila usposobljenih katalogizatorjev. V opazovanem obdobju 4 let je v proces katalogizacije vstopilo povprečno 35 začetnikov na leto. Podatka, koliko katalogizatorjev je prenehalo z aktivnim delom v katalogizaciji, pa žal nimamo, zato je težko soditi, ali je to zadostno število katalogizatorjev. Znan nam je podatek, da je na dan 28. 12. 2017 vsaj en zapis (ali več) v zadnjih treh letih kreiralo 618 katalogizatorjev in da je v letu 2017 zapise kreiralo več kot 580 katalogizatorjev. Glede na hiter razvoj in nenehne spremembe v knjižničnem okolju bi po Banush (2010) v prihodnje potrebovali novo vrsto hibridnih knjižničarjev, ki bodo v novi vlogi in z mnogimi spretnostmi/sposobnostmi nudili pomoč najrazličnejšim uporabnikom. Glede na analizo podatkov v raziskavi Likar (2004) ter Peteh, Borovnjak, Knap in Južnič (2016) je razbrati, da so v Sloveniji redki katalogizatorji, ki opravljajo delo katalogizatorja za polni delovni čas. Po podatkih je v Sloveniji vsako aktivno uporabniško ime (ne katalogizatorji) na letni ravni v obdobju 2014–2017 kreiralo povprečno 284 bibliografskih zapisov. V Centralnem registru uporabnikov IZUM imamo po podatkih na dan 3. 10. 2018 641 katalogizatorjev z aktivnim uporabniškim imenom (COBISS3) in pridobljenim DVKA. Od 641 jih ima 471 eno uporabniško ime, 97 dve, 73 pa 3 ali več, zato podatka o povprečno kreiranih zapisih ne smemo posploševati, potreben pa je razmislek o smotrnosti tako razpršene katalogizacije in posledičnega vpliva na kakovost podatkov. Po podatkih, zbranih na dan 28. 12. 2017, je v obdobju zadnjih 3 let le 167 katalogizatorjev kreiralo 1.000 zapisov ali več. Zapisani podatki so v korist zagovorništva po centralni katalogizaciji z racionalizacijo dela in manjšim številom katalogizatorjev, saj bi večja usposobljenost katalogizatorjev, zagotavljala višjo raven kakovosti bibliografskih zapisov (Likar, 2004; Pesjak in Petek, 2010; Prehod na COBISS3/Katalogizacijo, 2012; Levičar, 2017; Mrdenović, 2018). Vse več avtorjev, pa tudi katalogizatorjev samih, poudarja potrebo in nujnost po izboljšanju kakovosti bibliografskih zapisov v COBIB.SI (Likar, 2004; Seljak, 2004, 2006; Pesjak, 2010; Kavčič, 2012; Petek, 2012; Dornik idr., 2017) in opozarja na pomembnost kakovostnega dela katalogizatorjev. Izkazalo se je, da se v slovenski vzajemni

katalog vpiše največ bibliografskih zapisov za opis monografskih publikacij in člankov/analitičnih prispevkov ter izvedenih del. Ker zapisi nosijo podatek o šifri raziskovalca, kaže, da se skoraj polovica vnesenih zapisov kreira za potrebe vodenja bibliografij (IZUM, 2018). Zavedamo se vpliva kakovosti podatkov na storitve, ki so v korist različnim tipom uporabnikov (npr. raziskovalcem) z izpisi osebnih bibliografij, bibliografij raziskovalnih skupin, prijavam na razpise Javne agencije Republike Slovenije za raziskovalno dejavnost (ARRS), vsem, ki so v postopku habilitacij z uporabo bibliografskih kazalcev uspešnosti za izvolitev v nazive v okviru univerz, altmetrika ipd. Ne gre pozabiti slovenskih ustvarjalcev/avtorjev in rabe bibliografskih podatkov iz baze COBIB.SI za knjižnično nadomestilo. Prav tako se bibliografski podatki mednarodno izmenjujejo, kot npr. WorldCat (OCLC). Pravilnost in natančnost vnosa bibliografskih podatkov je zato izjemnega pomena na več ravneh rabe in uporabe, npr. tudi za uporabnike orodij za organizacijo referenc in citiranje, npr. EndNote, RefWorks, ProCite ipd. (Dornik, 2017).

V okviru zagotavljanja višje kakovosti podatkov v COBIB.SI smo v skupini BKO čez leta delovanja začrtali več dejavnosti, pa tudi ukrepov za izboljšanje kakovosti. V opazovanem obdobju smo poleg omenjenih programskih dopolnitev in pomoči pri procesu katalogizacije spremljali delo posameznih katalogizatorjev (začetnikov in izkušenih), spremljali dnevno produkcijo zapisov, opozarjali na istovrstne napake, obveščali strokovno javnost z objavo člankov in prispevkov na družbenih medijih, v sodelovanju z NUK-om na letni ravni pregledali 100 naključno izbranih zapisov, svetovali po telefonu, odgovarjali na zahteve uporabnikov ipd.

Katalogizatorji so se na aktivnosti spremljanja kakovosti COBIB.SI različno odzvali. Večina (zelo) pozitivno, kar kaže, da se tudi sami vse bolj zavedajo razsežnosti svojega dela. Na začetku opazovanega obdobja je še potekal pomemben projekt Prehod na COBISS3/Katalogizacijo, ki je naletel na velik odziv, pri številnih tudi na odpor; čeprav je v raziskavi Likar (2004) ter Likar in Žumer (2004) kar 75 % vprašanih pritrdilo, da bi z veseljem začeli delati v novem vmesniku, če bi ta omogočal bolj učinkovito delo in višjo kakovost bibliografskih zapisov. V omenjenem projektu so morali vsi katalogizatorji opraviti 2-dnevno izobraževanje o uporabi programskega orodja, ter pripraviti 5 testnih zapisov za vsako posamezno dovoljenje, za katero so pooblastila posedovali že pred uvedbo projekta. Nekateri katalogizatorji so to sprejeli z velikim odporom in nezadovoljstvom, čeprav smo s projektom sledili ciljem: usposobiti katalogizatorje za uporabo nove programske opreme ter

priprava povratne informacije o kakovosti testnih zapisov. Po podatkih Levičar (2017) ter Levičar in Petek (2017) pa so katalogizatorji vendarle prepoznali prednosti omenjenega projekta in izrazili splošno zadovoljstvo. Novi segment COBISS3/Katalogizacija so ocenili s povprečno oceno 4 (na lestvici od 1 – zelo nezadovoljen do 5 – zelo zadovoljen), čeprav je bila raziskava opravljena sredi trajanja projekta (leta 2015). V raziskavah Levičar (2017) ter Levičar in Petek (2017) je bilo izobraževanje za delo v sistemu COBISS.SI ocenjeno visoko, a poudarjena potreba po dodatnem usposabljanju. Do podobnih ugotovitev so prišli tudi drugi avtorji Likar (2004); Likar in Žumer (2004) ter Petek in sodelavci (2016). Zadovoljni smo, da je vse bolj ozaveščena potreba po permanentnem izobraževanju in dodatnem usposabljanju, zato smo v IZUM-u pripravili dodatne vsebine, namenjene prav temu. Pripravili smo enodnevni tečaj, ki vključuje dopolnitve in novosti v programski opremi COBISS3/Katalogizacija in formatu COMARC. Od januarja 2017 do junija leta 2018 smo izvedli 8 terminov, ki se jih je udeležilo 106 katalogizatorjev. V sodelovanju z NUK-om smo tudi definirali nov postopek Vzdrževanje aktivnega dovoljenja za vzajemno katalogizacijo v sistemu COBISS.SI (2018), ki prav tako daje poudarek na permanentnem izobraževanju. Na portalu Izobraževanje nudimo podporo uporabnikom tudi s prosto dostopnimi priročniki za uporabnike ter vsem učnim gradivom (prosojnice), ki se uporablja pri izobraževanju.

Za zaključek naj poudarimo, da bodo aktivnosti in ukrepi prinesli dobre rezultate le v primeru, če se bodo vsi deležniki sistema zavedali potrebe po spremembah, izboljšavah in nujnosti dobrega sodelovanja. Knjižnice pa morajo v skladu s pogoji delovanja v sistemu prevzeti svoj del odgovornosti, tudi za (višjo) kakovost. Dobro sodelovanje s katalogizatorji bo tudi v prihodnje igralo pomembno vlogo pri zagotavljanju čim višje kakovosti podatkov. Kot je izpostavila Likar (2004), bo lažje in bolj učinkovito delo v sistemu vzajemne katalogizacije COBISS prineslo višjo kakovost COBIB.SI, s tem pa dejansko omogočilo racionalno delitev dela in prihranek pri zahtevnem postopku obdelave knjižničnega gradiva.

S predstavitvijo aktivnosti za zagotavljanje višje kakovosti COBIB.SI smo širši javnosti želeli prikazati pomembnost kakovostnih podatkov, kot posledico vestnega dela usposobljenih katalogizatorjev. Na zastavljeno vprašanje, ali izvajanje aktivnosti za zagotavljanje višje kakovosti vpliva na manjšo pojavnost napak v COBIB.SI, lahko odgovorimo oz. pritrdimo le delno, saj smo analizo opravili le na eni izmed aktivnosti (spremljanje dnevne produkcije), zato posplošene pritrditve ne moremo dati.

Čeprav je raziskovanje knjižničnega kataloga pogosta tema diplomskih in magistrskih del, pa ta seveda ne morejo vedno ponuditi celovitih odgovorov na nekatera pereča vprašanja. Redko tudi zasledimo nadaljnje raziskave ali uporabo rezultatov v praksi (Šauperl in Petek, 2015). Zaradi relativno redkih raziskav je na področju katalogizacije odprtih še mnogo možnosti raziskovanja (npr. Artus, 2008). V segmentu COBISS3/Katalogizacija se tako odpira novo raziskovalno polje o učinkih izvedenih aktivnosti za izboljšanje kakovosti bibliografskih podatkov v COBIB.SI.

8 NAVEDENI VIRI IN LITERATURA

Artus, H. M. (2008). Z analizo podatkovnih baz do trajnih informacij o znanosti: odkrivanje raziskovalnega polja. *Organizacija znanja*, 13(2), 42–50. Pridobljeno 7. septembra 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/cobiss/OZ/2008_2/Html/clanek_02.html

Badovinac, B. (2017). Izhodišča za proučevanje kakovosti podatkov v bibliografskih in normativnih zapisih: kakovost podatkov v kontekstu in raziskovalne usmeritve v katalogizaciji. *Knjižnica*, 61(1/2), 119–154. Pridobljeno 12. septembra 2018 s spletne strani: <http://knjiznica.zbds-zveza.si/index.php/knjiznica/article/view/638>

Badovinac, B. (v tisku). Nabor dimenzij za opredelitev kakovosti podatkov v bibliografskih in normativnih zapisih. *Organizacija znanja*, 23(1–2).

Banush, D. (2010) Cooperative cataloging at the intersection of tradition and transformation: possible futures for the program for cooperative cataloging. *Cataloging & Classification Quarterly*, 48(2–3), 247–257. Pridobljeno 1. oktobra 2018 s spletne strani: <https://doi.org/10.1080/01639370903535742>

Bibliografske baze podatkov in podatki o zalogi. (2015). Dostopno na: Pridobljeno 26. septembra 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/cobiss/o_cobissu/dokumenti/STAT_PRIRAST_SI_2014_1.pdf

Bibliografske baze podatkov in podatki o zalogi. (2016). Pridobljeno 5. februarja 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/cobiss/o_cobissu/dokumenti/STAT_PRIRAST_SI_2015_1.pdf

Dornik, E., Zagotavljanje kakovosti bibliografskih podatkov v sistemih vzajemne katalogizacije: primer vzajemne bibliografsko-kataložne baze podatkov COBIB.SI. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Bibliografske baze podatkov in podatki o zalogi. (2017). Pridobljeno 26. septembra 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/cobiss/o_cobissu/dokumenti/STAT_PRIRAST_SI_2016_1.pdf

Bibliografske baze podatkov in podatki o zalogi: polnopravni člani sistema COBISS.SI in njihovo sodelovanje v sistemu vzajemne katalogizacije. (2018). Pridobljeno 8. maja 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/cobiss/o_cobissu/dokumenti/STAT_PRIRAST_2017_SI_1.pdf

Brešar, T. (2004). Primerjava formatov MARC21 - UNIMARC - COMARC. *Organizacija znanja*, 9(3), 105–112. Pridobljeno 14. junija 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/cobiss/oz/2004_3/html/clanek_04.html

COBISS.Net v številkah. (2018). Pridobljeno 28. maja 2018 s spletne strani: https://www.cobiss.net/doc/Stat_kazalci_2017.pdf

COBISS3 – Knjižnice. (2018). Pridobljeno 4. oktobra 2018 s spletne strani: <http://home.izum.si/cobiss/cobiss3/>

COMARC/B, format za bibliografske podatke: priročnik za uporabnike. (2018). Pridobljeno 28. septembra 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/IZUM/e_manuals_html/COMARC_B/slv/ch1.html

Crnič, M. (2010). *Kakovost bibliografskih zapisov v vzajemnem katalogu COBIB.* Diplomsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Dimec, Z. in Kavčič, I. (ur.) (2001). *ZNAČKA: priročnik za določanje značnic pri katalogizaciji.* Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica.

Dimec, Z., Hočevar, M. in Kavčič, I. (ur.) (2001). *PREKAT: priročnik za enostavno uporabo katalogizacijskih pravil* (1. popravljena izd.). Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica.

Dornik, E., Badovinac, B., Kos, J. in Farkaš, B. (2017). Sistem zagotavljanja kakovosti COBIB.SI: izbrane aktivnosti za leto 2016. *Knjižnica*, 61(1/2), 191–205. Pridobljeno 17. januarja 2018 s spletne strani: <https://knjiznica.zbds-zveza.si/knjiznica/article/view/6167>

Dornik, E., Zagotavljanje kakovosti bibliografskih podatkov v sistemih vzajemne katalogizacije: primer vzajemne bibliografsko-kataložne baze podatkov COBIB.SI. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Dornik, E. (2015). COBIB.SI: prirast bibliografskih zapisov v letu 2014. *Organizacija znanja*, 20(1), 21–26. Pridobljeno 26. septembra 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/cobiss/oz/HTML/OZ_2015_1_final/index.html#24

Dornik, E. (2016). COBIB.SI: prirast bibliografskih zapisov v letu 2015. *Organizacija znanja*, 21(2), 77–84. Pridobljeno 26. septembra 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/cobiss/oz/HTML/OZ_2016_2_final/index.html#18

Dornik, E. (2017). *Razsežnosti in vpliv kakovostnega dela katalogizatorjev*. Pridobljeno 15. maja 2018 s spletne strani: <http://blog.cobiss.si/2017/10/12/razseznosti-in-vpliv-kakovostnega-dela-katalogizatorjev/>

Dornik, E. (2018). COBIB.SI: prirast bibliografskih zapisov v letu 2016. *Organizacija znanja*, 22(1/2), 27–33. Pridobljeno 26. septembra 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/cobiss/oz/HTML/OZ_2017_1_2_final/30/index.html

Dovoljenja za vzajemno katalogizacijo. (2018). Pridobljeno 18. septembra 2018 s spletne strani: <https://izobrazevanje.izum.si/EntryFormDesktopDefault.aspx?tabid=360&type=licence>

ISBD: International standard bibliographic description (Consolidated ed.). (2011). Berlin: De Gruyter Saur.

Izobrazevanje. (2018). Pridobljeno 18. septembra 2018 s spletne strani: <https://izobrazevanje.izum.si/EntryFormDesktopDefault.aspx?tabid=21&type=izoprogram&file=IzoProg>

IZUM. (2012). *Prehod na COBISS3/Katalogizacijo*. Pridobljeno 27. avgusta 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/IZUM/program_izobrazevanja/COBISS3_Katalogizacija/PrehodNaCOBISS3KatalogizacijoV10.pdf

IZUM. (2015). *Letno poročilo o delu IZUM za leto 2014*. Maribor: Institut informacijskih znanosti.

IZUM. (2016). *Letno poročilo o delu IZUM za leto 2015*. Maribor: Institut informacijskih znanosti.

IZUM. (2017). *Letno poročilo o delu IZUM za leto 2016*. Maribor: Institut informacijskih znanosti. Pridobljeno 4. maja 2018 s spletne strani: http://dok/Externi/porocilo/2016/Letno_porocilo_2016_vse_sprejeto_na_UO_2017-02-27.pdf

IZUM. (2018). *Letno poročilo o delu IZUM za leto 2017*. Maribor: Institut informacijskih znanosti. Pridobljeno 4. maja 2018 s spletne strani: http://www.izum.si/doc/Letno_porocilo_2017.pdf

Kanič, I., Leder, Z., Ujčič, M., Vilar, P. in Vodeb, G. (2009). *Bibliotekarski terminološki slovar*. Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije; Narodna in univerzitetna knjižnica.

Kavčič, I. (2012). Kakovost zapisov v vzajemni bibliografsko-kataložni bazi podatkov COBIB.SI. *Knjižničarske novice*, 22(6), 1–19. Pridobljeno 28. septembra 2018 s spletne strani: <http://old.nuk.uni-lj.si/knjiznicarskenovice/v2/podrobnostClanek.aspx?id=599>

Kavčič, I. in Kurnjek, B. (2018). *Povzetek ugotovitev ob preverjanju 50 naključno izbranih bibliografskih zapisov v COBIB.SI*. Pridobljeno 1. oktobra 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/cobiss/obvestila_novosti/dokumenti/Nakljucni_zapisi_povzetek_ugotovitev_20180928.pdf

Kriteriji za ocenjevanje bibliografskih in normativnih zapisov v COBISS.SI. (2009). Pridobljeno 14. junija 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/IZUM/program_izobrazevanja/COBISS3_Katalogizacija/Kriteriji_za_ocenjevanje_bibliografskih_in_normativnih_zapisov.pdf

Krstulović, Z. (2006). Katalogizacijska pravila in kakovost bibliografskih podatkov. *Organizacija znanja*, 11(4), 215–218.

Levičar, J. (2017). *Ovrednotenje modula za katalogizacijo v sistemu COBISS3*. Magistrsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo. Pridobljeno 2. oktobra 2018 s spletne strani: <https://repozitorij.uni-lj.si/IzpisGradiva.php?id=94490&lang=slv>

Levičar, J. in Petek, M. (2017). Programska oprema COBISS3/Katalogizacija: ovrednotenje sistemskih sprememb in funkcionalnosti modula z vidika katalogizatorjev. *Knjižnica*, 61(1/2),

155–189. Pridobljeno 2. oktobra 2018 s spletne strani: <https://knjiznica.zbds-zveza.si/knjiznica/article/view/6166>

Likar, T in Žumer, M. (2004). Mnenja katalogizatorjev o modulu za katalogizacijo v sistemu COBISS. *Knjižnica*, 48(1/2), 83–122. Pridobljeno 18. aprila 2018 s spletne strani: <https://knjiznica.zbds-zveza.si/knjiznica/article/view/5797>

Likar, T. (2004). *Ovrednotenje modula za katalogizacijo v sistemu COBISS*. Magistrsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo. Pridobljeno 18. aprila 2018 s spletne strani: <http://www.dlib.si/?urn=URN:NBN:SI:doc-VQTQT87K>

Mrđenović, B. (2018). *Katalogizacijske napake v COBIB-u z vidika katalogizatorjev in uporabnikov*. Magistrsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo.

Normativna baza podatkov CONOR.SI. (2015). Pridobljeno 18. maja 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/cobiss/o_cobissu/dokumenti/STAT_PRIRAST_CONOR_SI_2014.pdf

Normativna baza podatkov CONOR.SI. (2016). Pridobljeno 18. maja 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/cobiss/o_cobissu/dokumenti/STAT_PRIRAST_CONOR_SI_2015.pdf

Normativna baza podatkov CONOR.SI. (2017). Pridobljeno 27. septembra 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/cobiss/o_cobissu/dokumenti/STAT_PRIRAST_CONOR_SI_2016.pdf

Normativna baza podatkov CONOR.SI. (2018). Pridobljeno 18. maja 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/cobiss/o_cobissu/dokumenti/STAT_PRIRAST_CONOR_2017_SI.pdf

O komisiji. (2018). Pridobljeno 12. septembra 2018 s spletne strani: <http://www.nuk.uni-lj.si/nuk/komisija-za-katalogizacijo/o-komisiji>

Opisna katalogizacija. (2018). Pridobljeno 14. maja 2018 s spletne strani: <http://www.nuk.uni-lj.si/nuk/komisija-za-katalogizacijo/opisna-katalogizacija>

Organizacijski model sistema COBISS. (2018). Pridobljeno 4. maja 2018 s spletne strani: <https://www.cobiss.net/si/platforma-cobiss.htm#c2>

Dornik, E., Zagotavljanje kakovosti bibliografskih podatkov v sistemih vzajemne katalogizacije: primer vzajemne bibliografsko-kataložne baze podatkov COBIB.SI. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Pesjak, D. (2010). *Razširjenost uporabe katalogizacijskih priročnikov in njen vpliv na kakovost bibliografskih zapisov v vzajemnem katalogu COBIB*. Diplomsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo.

Pesjak, D. in Petek, M. (2010). Kakovost bibliografskih zapisov v COBIB in uporaba katalogizacijskih priročnikov. *Knjižnica*, 54(3), 15–33. Pridobljeno 2. oktobra 2018 s spletne strani: <http://revija-knjiznica.zbds-zveza.si/Izvodi/K1003/Pesjak-Petek.pdf>

Peteh, M., Borovnjak, L., Knap, N. in Južnič, P. (2016). Vrednotenje bibliografske storitve v luči raziskovalne dejavnosti. V *Upravljanje znanja v knjižnicah, posvetovanje sekcij Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, Maribor, 19. in 20. september 2016*. Maribor: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije. Pridobljeno 3. oktobra 2018 s spletne strani: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2013/predstavitev_peteh2016.pdf

Petek, M. (2012). Kakovost bibliografskih zapisov v COBIB-u. *Organizacija znanja*, 17(1), 1–6. Pridobljeno 1. oktobra 2018 s spletne strani: <https://doi.org/10.3359/oz1201011>

Prehod na COBISS3/Katalogizacijo. (2012). Pridobljeno 18. septembra 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/IZUM/program_izobrazevanja/COBISS3_Katalogizacija/PrehodNaCOBISS3KatalogizacijoV10.pdf

Pridobitev dovoljenja za vzajemno katalogizacijo v sistemu COBISS.SI. (2018). Pridobljeno 18. septembra 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/cobiss/obvestila_novosti/dokumenti/Pridobitev_dovoljenja_za_vzajemno_katalogizacijo_v_sistemu_COBISS_SI.pdf

Rogina, A. (2007). Projekt Izboljšanje kakovosti zapisov v COBIB.SI. *Organizacija znanja*, 12(2), 58–67. Pridobljeno 18. septembra 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/cobiss/OZ/2007_2/Html/clanek_01.html

Sandstrom, J. in Miller, L. (2015). *Fundamentals of technical services*. Chicago: Neal-Schuman: American Library Association.

Schuitema, J. E. (2010). The future of cooperative cataloging: curve, fork, or impasse? *Cataloging & Classification Quarterly*, 48(2/3, special iss.), 258–270. Pridobljeno 12. septembra 2018 s spletne strani: <https://doi.org/10.1080/01639370903536088>

Seljak, M. (2004). Usposabljanje knjižničarjev za delo v sistemu COBISS. *Organizacija znanja*, 9(3), 121–129. Pridobljeno 18. septembra 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/cobiss/oz/2004_3/html/clanek_07.html

Seljak, M. (2006). Izvajanje določil Pravilnika o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo v sistemu COBISS.SI. *Organizacija znanja*, 11(4), 208–214. Pridobljeno 2. oktobra 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/cobiss/oz/HTML/OZ_2006_4_final/90/index.html

Šauperl, A. in Petek, M. (2015). Raziskovanje knjižničnega kataloga na Oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo: 2001-2015. V *Upravljanje znanja v knjižnicah. Kongres ZBDS 2015, Maribor, 21.-23. 9. 2015*. Ljubljana: ZBDS. Pridobljeno 19. aprila 2018 s spletne strani: http://www.zbds-zveza.si/sites/default/files/dokumenti/2013/izvlecek_sauperl2015.pdf

Turner, A. H. (2010). OCLC WorldCat as a cooperative catalog. *Cataloging & Classification Quarterly*, 48(2/3, special iss), 271–278. Pridobljeno 5. septembra 2018 s spletne strani: <https://doi.org/10.1080/01639370903536237>

Ugotavljanje usposobljenosti za vzajemno katalogizacijo v sistemu COBISS.SI. (2012). Pridobljeno 1. oktobra 2018 s spletne strani: http://home.izum.si/IZUM/program_izobrazevanja/COBISS3_Katalogizacija/Ugotavljanje_usposobljenosti_za_VK.pdf

Verona, E. (1971). *Abecedni katalog u teoriji i praksi* (2. prerađeno izd.). Zagreb: Hrvatsko bibliotekarsko društvo.

Verona, E. (1983). *Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga. Dio 2: Kataložni opis*. Zagreb: Hrvatsko bibliotekarsko društvo.

Verona, E. (1986). *Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga. Dio 1: Odrednice i redalice* (2. izmijenjeno izd.). Zagreb: Hrvatsko bibliotekarsko društvo.

Verona, E. (1998). *Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga. Razlage strokovnih izrazov in stvarni kazali*. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica.

Vzajemna katalogizacija (COBISS3/Katalogizacija). (2018). Pridobljeno 11. junija 2018 s spletne strani: <https://www.cobiss.net/si/platforma-cobiss.htm#c4>

Dornik, E., Zagotavljanje kakovosti bibliografskih podatkov v sistemih vzajemne katalogizacije: primer vzajemne bibliografsko-kataložne baze podatkov COBIB.SI. Pisna naloga za bibliotekarski izpit

Vzdrževanje aktivnega dovoljenja za vzajemno katalogizacijo v sistemu COBISS.SI. (2018).

Pridobljeno 18. septembra 2018 s spletne strani:

http://home.izum.si/cobiss/obvestila_novosti/dokumenti/Priloga_Vzdrževanje_dovoljenja_za_vzajemno_katalogizacijo.pdf